

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Αθήνα, 21-03-2022

Αριθμ. Πρωτ.: 156

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Ταχ. Δ/νση : Αριστοτέλους 17

Ταχ. Κώδικας : 104 33

Πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη

Τηλέφωνο : 210-8208822

E-mail: erapoudaki@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ

1. Γρ. Υφυπουργού Υγείας κας Ζ. Ράπτη
2. Γρ. Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κας Δ. Μιχαηλίδου
Σταδίου 29, 10559

3. *

Ξενώνας Τρικάλων

xenonas.pixida.gnt@1154.syzefxis.gov.gr

ΘΕΜΑ : ΑΙΤΗΣΗ κ. *

ΣΧΕΤ. Η από 8-2-2022 ηλεκτρονική αναφορά

Η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές (εφεξής Ειδική Επιτροπή), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά το άρθρο 2 Ν. 2716/1999, «εποπτεύει και ελέγχει την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές...» και «παρεμβαίνει κάθε φορά που διαπιστώνει παραβίαση των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές».

Στο πλαίσιο αυτής της αποστολής, έλαβε την αναφορά του κου *, ενοίκου από το 2015 σε Ξενώνα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης του Γενικού Νοσοκομείου Τρικάλων, ο οποίος διαμαρτύρεται, επειδή ο αδελφός του έχει απευθυνθεί στο ΚΕΠΑ προκειμένου να του δοθεί βεβαίωση για το ποσοστό αναπηρίας του αδελφού του (ατόμου με ψυχική αναπηρία από το οποίο αντλεί δικαίωμα) για να την χρησιμοποιήσει σε προκήρυξη για διορισμό μέσω ΑΣΕΠ, χωρίς ωστόσο να τον ενημερώσει σχετικά. Επιπλέον επισημαίνει ότι «οι σχέσεις με την πατρική μου οικογένεια είναι διαταραγμένες και ποτέ δεν υπήρξε καμία μορφή υποστήριξης από την οικογένεια μου». Πληροφορήθηκε για τις ενέργειες του αδελφού του όταν κλήθηκε από το ΚΕΠΑ να εξεταστεί από την πρωτοβάθμια επιτροπή παρότι δεν είχε ο ίδιος υποβάλει σχετική αίτηση ή φάκελο. Ο κ. * είχε κριθεί με ποσοστό αναπηρίας 67%, έχει ικανότητα δικαιοπραξίας και δεν βρίσκεται σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης.

Σύμφωνα με το Ν. 2643/1998 «Μέριμνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις» (Α'220), όπως ισχύει, ορίζεται ένα σύστημα ποσόστωσης στο στενό δημόσιο (άρθρο 2) και στον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα (άρθρο 3) και παρέχεται α) **άμεση προστασία** στα άτομα με αναπηρία που το ποσοστό αναπηρίας τους είναι 50% τουλάχιστον και β) **έμμεση προστασία** στα άτομα που έχουν τέκνο ή αδελφό ή σύζυγο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ενώ με το άρθρο 31 του ν.2956/01 (Αρ. ΦΕΚ 258 Α' /06.11.2001) προβλέπεται ότι όσοι έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο με νοητική αναπηρία ή αυτισμό και ανίκανο προς εργασία, το ελάχιστο απαιτούμενο ποσοστό αναπηρίας μειώνεται από 67% (που απαιτείται για όλες τις υπόλοιπες παθήσεις) σε 50%.

Μεταξύ των προϋποθέσεων πρέπει «Να μην έχει επωφεληθεί των προνομίων του νόμου άλλος δικαιούχος της ίδιας οικογένειας» και μεταξύ των δικαιολογητικών απαιτούνται «Γ.4.Υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) από τους γονείς, τα αδέλφια και τον/την σύζυγο (νυν/πρώην) του ατόμου ή των ατόμων με αναπηρία από τα οποία ο αιτών αντλεί προστασία, με τις οποίες δηλώνεται: αφενός ότι δεν έχουν στο παρελθόν ασκήσει το δικαίωμα υποχρεωτικής πρόσληψης σε θέση εργασίας, αφετέρου ότι παραιτούνται της προστασίας του ν. 2643/1998, για το παρόν, υπέρ του αιτούντος».... Γ.5. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) του ατόμου ή των ατόμων με αναπηρία, από το οποίο ή τα οποία αντλείται η προστασία, εφόσον το άτομο αυτό δύναται να συμπληρώσει και να υπογράψει την υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνει ότι: αφενός ότι δεν έχει στο παρελθόν ασκήσει το δικαίωμα υποχρεωτικής πρόσληψης σε θέση εργασίας, αφετέρου ότι παραιτείται της προστασίας του ν. 2643/1998 ως υπαγόμενο στην κατηγορία προστασίας ΑμεΑ, για το παρόν, υπέρ του αιτούντος. Στην περίπτωση όπου υφίσταται αδυναμία προσκόμισης υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) συμπληρωμένης και υπογεγραμμένης από κάποια από τα προαναφερόμενα, στα σημεία Γ.4 και Γ.5, πρόσωπα, και επιπλέον υφίσταται αδυναμία έκδοσης από τα εν λόγω πρόσωπα υπεύθυνης δήλωσης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης του ελληνικού Δημοσίου, ο αιτών συμπληρώνει και υποβάλλει ο ίδιος υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) στην οποία αφενός δηλώνεται ο λόγος του κωλύματος (όπως π.χ. άγνωστη διαμονή, νοητική υστέρηση, κινητικά προβλήματα, κάτοικος αλλοδαπής), αφετέρου βεβαιώνεται από τον αιτούντα ότι δεν υπήρξε άσκηση του δικαιώματος της υποχρεωτικής πρόσληψης σε θέση εργασίας του κωλυομένου να υπογράψει». (Υ.Α 52310/28-7-2021 (ΦΕΚ Β 3362)).

Βάσει των ανωτέρω, ο κ. * * έχει δικαίωμα, εφόσον δεν συμφωνεί με τη μοριοδότηση του συγγενικού του προσώπου για πρόσληψη μέσω ΑΣΕΠ, δεν έχει υπογράψει σχετική υπεύθυνη δήλωση και επιθυμεί να κρατήσει για τον εαυτό του

αυτό το δικαίωμα ως άμεσο προστατευόμενο πρόσωπο μπορεί να ενεργήσει προς στις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες, ώστε να μην απωλέσει το δικαίωμά του.

Τέλος, η Ειδική Επιτροπή επισημαίνει ότι μετά τη Σύμβαση του ΟΗΕ (Ν. 4074/2012 «Κύρωση της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες» (ΦΕΚ 88, τ. Α'»), καθώς και την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001 και τη συμπλήρωση του άρθρου 21 με την προσθήκη και της παρ. 6, από την οποία προκύπτει η αυξημένη προστασία των συγκεκριμένων ευπαθών ομάδων, έχει δημιουργεί ζήτημα επανεξέτασης του νομικού πλαισίου, ειδικότερα του ζητήματος της αντιμετώπισης των προβλημάτων της κοινωνικής επανένταξης των ατόμων με αναπηρία. Και αυτό διότι, οι προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις υπαγορεύουν τη διασφάλιση της ανάπτυξης της προσωπικότητας των ατόμων με αναπηρία με την επαγγελματική τους ένταξη και την ενεργή συμμετοχή τους, μεταξύ άλλων, στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας. Τα άτομα με αναπηρία δεν θεωρούνται πλέον παθητικοί δέκτες παροχών εμποδιζόμενα να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το νέο νομικό πλαίσιο θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία να αναδεικνύουν τις δυνατότητές τους -μέσω των εύλογων προσαρμογών- καθώς και αυξημένη δυνατότητα απασχόλησης (Συνήγορος του Πολίτη, 2005).

Όπως ορθά αναφέρεται και από την ΕΣΑμεΑ, ο νόμος πρέπει να τροποποιηθεί καθώς δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο στα άτομα με αναπηρία, αλλά και σε άλλα άτομα ή ομάδες που δεν έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά και τις ίδιες ανάγκες με τα άτομα με αναπηρία.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να διασφαλιστεί, χωρίς εμπόδια νομικά ή διαδικαστικά, η μη απώλεια δικαιώματος του κάθε άμεσα προστατευόμενου αναπήρου.

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κας Υφυπουργού Υγείας,
2. Δ/νση Ψυχικής Υγείας
3. Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας